

Chamaemelum
nobile L., Anthemis

نام علمی

.nobilis L
Chamomile,
Matricaria
chamomilla,
German
chamomile, Roman
chamomile, Whig
plant, Ground
apple

نام انگلیسی

بابونج

نام عربی

چوبان یاستیغی (در
آذربایجان)، گول
حاجیانزه (در
کردستان)، اقحوان،
بابونه گاوی، کرکاس،

نام های دیگر

کرکیش

تیره گیاه

از تیره Asteraceae
این گیاه بومی جنوب
و غرب اروپا و شمال
آفریقا بوده، در همه
اروپا نیز کاشته می
شود. در ایران، این
گیاه در
آذربایجان، فارس،
لرستان، خوزستان،
اطراف تهران و دماوند

مکان رویش

می روید.
گیاهی به اندازه 15-
30 سانتی متر،
دارای ریزوم بسیار
عمیقی است که از
آن ساقه های متعدد
خمیده به طرف بالا و
گاهی اوقات
افراشته، بیرون می
آید. ساقه ها از
برگهای متناوب بسیار
منقسم به رنگ سبز-
خاکستری، تا سبز
پررنگ، به طول 2-4
سانتی متر پوشیده
شده اند.

گیاه شناسی

گل‌های کناره ای زبانه
ای، ماده و به رنگ
سفید نقره ای بوده،
گل‌های مرکزی لوله
ای، زرد رنگ و نر ماده

هستند. میوه آن
فندقه ای به طول
حدود دو میلی متر
می باشد.

1. روغن فرار که

عمدتا شامل
استرهای
حاصل از
ترکیب انزلیک
اسید یا
تیگلیک اسید
با ایزوبوتانول،
ایزو آمیل الکل
یا 3-متیل-
پنتان-1- ال
هستند که تا
حدی به صورت
هیدروپروکسید
یافت می
گردند.

2. سسکوئی

ترپن
لاکتونها که
عمدتا شامل
نوبیلین، 3-اپی
نوبیلین، 1و10-
اپوکسی
نوبیلین، 3-
دهیدرونوبیلین
که تا حدی
بصورت
هیدروپروکسید
یافت می
گردند و
ترکیباتی از
قبیل 1-بتا-
هیدروپروکسی
- ایزونوبیلین و
4 - آلفا-
هیدروپروکسی
- مانولید ایجاد
می کنند.

3. استرهای

کافئیک و
فرولیک اسید.

4. پولی این ها

شامل سیس
و ترانس
دهیدروماتریکار
یا استر

بخشهای هوایی و

ترکیبات شیمیایی

بخش موثر اندام گیاه

اثرات فارماکولوژیک در طب مدرن

درجه سردی و گرمی

خواص درمانی

گل‌های تازه
ضد خونریزی و تقویت
کننده معده، ضد
عفونی کننده، ترمیم
کننده و شستشو
دهنده و ایجاد کننده
رنگ طلائی برای مو.
گرم و خشک در
درجه دوم
مدر، سردرد،
سرسام، مانی، فلج
شدن، بیماری کجی
دهان، سنگینی
گوش، درد بینی، وزوز
کردن گوش، سل،
آروغ، ورم معده،
قولنج (درد شکم و
درد پهلو)، رفع
خستگی، ورم کبد،
سنگ کلیه، یرقان،
امراض طحال،
بیماریهای کلیه،
زخمهای رجم،
کوژپشتی، تب
روزانه، تب دق، تب
خونی، تب افیالوس،
گرفتگی رجم، درد
دندان، ذات الریه، ذات
الجنب، تب غشی،
سیاتیک، خناق
(گرفتگی)، تب
بلغمی (هدایه)
باز کردن منافذ
پوست، رفع خستگی
و کوفتگی از بدن، تب
های عفونی، ضد
نفخ، تشنج، دردهای
رحم، مسکن (الابنیه)
فرو نشاننده ورم‌های
گرم، باز کننده،
خاصیت شل
کنندگی، رفع
خستگی، مقوی مغز،
سردرد، زخم‌های
دهان، خارش و جرب
چشم، پاک کننده
سینه، ضد یرقان،
سنگ مثانه، مدر، تب
بر، روان کننده حیض
و موثر در بیرون آوردن
بچه (قانون)

عوارض جانبی و موارد احتیاط

عوارض جانبی: عوارض جانبی آن نادر بوده و گاهی به ایجاد واکنشهای آلرژیک بی اهمیت و قابل اغماض منجر می شود.

موارد احتیاط: از مصرف این دارو در ناحیه اطراف و داخل چشم باید خودداری شود.

مصرف این گیاه در دوره بارداری ممنوع است.

1. الابنیه عن الحقایق الادیویه، ابومنصور موفقی هروی، انتشارات دانشگاه تهران، 1371، ص 56

2. هدایه المتعلمین فی الطب، ابوبکر اخوینی بخارائی، به کوشش جلال متیندی، انتشارات دانشگاه فردوسی مشهد، 1371

3. قانون فی الطب، ابن سینا، ترجمه عبدالرحمن شرفکندی تهران: انتشارات سروش (صدا و سیما)، چاپ نهم، 1389، ج 2، ص 64

4. گیاهان داروئی، ژان ولاگ – ژیری استودولا مترجم: ساعد زمان – انتشارات ققنوس، چاپ پنجم، 1382، ص

5. معارف گیاهی، کاربرد گیاهان در پیشگیری و درمان بیماریها، حسین میرحیدر، تهران: دفتر نشر فرهنگ

اسلامی، چاپ پنجم، 1385، ج 6، صص 6. کتاب مرجع گیاهان

منابع

دارویی (جلد اول)،
احمد امامی، شیرین
فصیحی، ایرج
مهرگان، انتشارات
اندیشه آور، چاپ اول،
صص 328-327